

16.-17. Decembar/December 2016.

ZNAČAJ PRIMJENE ZAKONSKE REGULATIVE I ODNOSA S JAVNOŠĆU POSLOVNIH SUBJEKATA U FUNKCIJI EKONOMSKOG RAZVOJA

Irma Hodžić, MA, email: irmakazija@hotmail.com

Internacionalni univerzitet Travnik u Travniku, Bosna i Hercegovina

Jasmina Tahirović, MA

Općinski sud u Travniku

Sažetak: Kada rezimiramo u globalu današnji poslovni ambijent, možemo zaključiti da je prepun pozitivne konkurencije. Veoma je važno za poslovne subjekte da se pridržavaju odgovorajućih zakonskih odredbi u poslovanju kao i da formiraju pozitivno poslovno okruženje. Ovo iz razloga što na taj način osiguravaju stabilnost na tržištu, prvenstveno izbjegavajući posljedice neodgovornosti dosljednom primjenom zakonske regulative kao i održavanjem dobrih poslovnih odnosa. U poslovnim odnosima, pravni subjekti kao i fizička lica preuzimaju određene obaveze, a time i odgovornost za eventualne štete koje bi bile prouzrokovane nekom fizičkom ili pravnom licu. S tim u vezi, neophodno je nepomenuti važnost primjene zakonske regulative koja osigurava pravnu sigurnost, a usljed nepridržavanja iste kao i nepoštivanja ugovornih odnosa, može doći do situacije prinudnog izvršenja u cilju naplate potraživanja povjerilaca. Ovo ni u kom slučaju nije pozitivno za jedan poslovni subjekt koji bi se time eventualno doveo u negativne konotacije i snosio posljedice navedenoga. U funkciji ekonomskog razvoja, važno je istaknuti način na koji se može ostvariti pozitivno poslovanje, a to je i primjena pozitivne prezentacije prema javnosti, odnosno odnosi s javnošću, sve u cilju ostvarivanja pozitivnog imidža poslovnog subjekta u cjelini.

Ključne riječi: Poslovni subjekt, zakonska regulativa, poslovno okruženje, stabilnost na tržištu

THE SIGNIFICANCE OF THE APPLICATION OF LEGISLATION AND PUBLIC RELATIONS OF BUSINESS ENTITIES IN THE FUNCTION OF ECONOMIC DEVELOPMENT

Abstract: When we summarize globally today's business environment, we can conclude that it is full of a positive competition. It is very important for business entities to comply with the relevant legal provisions in business, as well as to form a positive business environment. This is for the reason that in this manner they ensure market stability, primarily in avoiding the consequences of irresponsibility through their consistent application of legislation, as well as through maintaining good working relationships. In working relationships, business entities as well as individuals undertake certain obligations, including their responsibility of any potential damage that would be caused to any individual or legal entity. In relation to this, the importance of application of legislation that ensures legal security should be noted, since due to non-compliance with the same and failure to comply with contractual relations may cause a forced execution for the payment of creditors' claims. This is in any case not positive for any legal entity that might be put in negative connotation and bear responsibilities of such issues. In the function of the economic development, it is important to point out the manner in which a positive environment may be accomplished, which involves the application of positive public presentation, or public relations, for the purposes of achieving positive image of business entity in whole.

Keywords: Business entity, legislation, business environment, market stability

1. UVOD

Imajući u vidu važnost pridržavanja zakonske regulative od strane poslovnih subjekata, prvenstveno treba naglasiti da je Zakonom o privrednim društvima u Federaciji BiH definisan postupak koji decidno definiše pravila kojih se poslovni subjekti moraju pridržavati, a što se odnosi na postupak osnivanja, upravljanja kao i način prestanka jednog poslovnog subjekta. Egzistiranje uspješnih poslovnih subjekata je veoma važno za privredu i ekonomski razvoj jedne države. Ovo je evidentno i kroz postupanje mjerodavnog registarskoga suda u postupku odlučivanja o upisu u sudski registar poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naime, nadležni registarski sud provodi postupak upisa u registar poslovnih subjekata u skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata. Navedenim zakonom se uređuju pravila vanparničnog postupka na osnovu kojih mjerodavni registarski sud postupa i odlučuje o upisu u sudski registar poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Postupak upisa u registar poslovnih subjekata u Federaciji BiH je hitan, primjenjiv na sve poslovne subjekte osnovane u Bosni i Hercegovini, kako od domaćih tako i od stranih pravnih i fizičkih osoba. Dakle, egzistiranje poslovnih subjekata je važno za razvoj privrede, a što se ogleda kroz pozitivno poslovanje poslovnih subjekata. Pozitivno poslovanje se ostvaruje kako putem pravne sigurnosti iskazane adekvatnom primjenom pravnih propisa tako i samim predstavljanjem na tržištu od strane PR menadžera i putem marketinga. Kada govorimo o pozitivnom predstavljanju poslovnih subjekata na tržištu, onda to znači da se pozitivnom slikom poslovnog subjekta na tržištu privlače poslovni partneri i strani investitori i time se stvara mogućnost sklapanja novih poslovnih odnosa koji omogućuju priliku za dodatni kapital. Dakle, na taj način se osigurava, prvenstveno opstanak poslovnih subjekata na tržištu i mogućnost proširenja ekonomske snage, što doprinosi ekonomskoj stabilnosti jednog poslovnog subjekta. U ovom kontekstu je bitno napomenuti da se adekvatnom primjenom pravnih propisa od strane poslovnih subjekata, u poslovnim odnosima radi zaštite u istim, izbjegavaju negativne konotacije za poslovne subjekte, što također utiče na pozitivnu sliku jednog poslovnog subjekta, a time i sigurnost kada se posmatra od strane drugih subjekata na tržištu bez obzira da li se radi o fizičkim ili pravnim licima.

2. OPĆI USLOVI POSLOVANJA

Kada govorimo o općim uslovima poslovanja to je pojava modernog prava i njihova uloga kako na nacionalom tako i međunarodnom planu je velika.²⁹⁸ Sastavni dio poslovnih subjekata su i poslovni odnosi pa time i adekvatna poslovna saradnja. U cilju što bolje poslovne saradnje i sigurnosti odnosa u istoj između privrednih subjekata jeste i zaključivanje određenih ugovora, u zavisnosti od poslovnih odnosa u koje se uključuju privredni subjekti. Opći uslovi poslovanja su unaprijed određena opća pravila o pravima i obavezama ugovornih strana pod kojima taj ugovarač prihvata i zaključuje ugovore sa drugim licima. U toj situaciji takva pravila utvrđuje obično jedna ugovorna strana. U spoljno-trgovinskom poslovanju, pri zaključivanju pojedinih ugovora međunarodnog privrednog prava, kao i pri zaključivanju mnogih poslova u domaćem poslovnom pravu, privredna društva se koriste mnogobrojnim

²⁹⁸ Čović, S., (2003), Poslovno pravo (Company law), Sarajevo: Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu.

elementima osiguranja u poslovanju. Naime, upotrebljavaju se trgovačke klauzule i termini koji imaju za cilj da ubrzaju promet roba i usluga. Primjenom navedenih termina se jasno definišu prava i obaveza ugovornih strana. Ovo je važno posebno u situaciji neizvršavanja određenih odredbi iz ugovora, eventualno ukoliko bi slijedom navedenoga, uslijedio sudski spor.

Dakle, sigurnost poslovnih subjekata u poslovnom okruženju ogleda se i u načinu poslovanja. Primjenom i zaključivanjem poslovnih ugovora, kojima su definisane sve bitne stavke prava i obaveza u konkretnom ugovornom odnosu, prvenstveno se štite poslovni interesi potpisnika takvih ugovora. Potpisnik određenog ugovornog odnosa koji se ne pridržava istog snosi i posljedice. To znači da za onu stranu iz ugovora koja se ne pridržava obaveza koje proizilaze iz ugovora moguća je i sankcija, jer obligacija je nastala upravo iz konkretnog ugovora.

3. IMOVINA POSLOVNIH SUBJEKATA

Kada govorimo o imovini poslovnih subjekata, podrazumjeva se da je svaki poslovni subjekt u obavezi imati i imovinu sa kojom posluje. Imovina predstavlja bitan element bez koga društvo kapitala ne bi moglo biti osnovano. Veoma je važno pravilno raspolagati imovinom, sve u cilju pozitivnog poslovanja. Prvenstveno je neophodno sačuvati postojeći kapital a stvarati mogućnosti i za proširenje postojećeg novim investicijama. Ovo je važno jer usljed negativnog poslovanja dolazi do negativnog rezultata i nemogućnosti opstanka poslovnog subjekta na tržištu. Negativno poslovanje poslovnog subjekta stvara mogućnost, eventualnog otvaranja stečajnog postupka nad istim.

Stečajni postupak je posebna vrsta sudskog koji se sprovodi iz razloga platežne nesposobnosti stečajnog dužnika, a koji im za cilj, po pravilu unovčenje njegove imovine radi grupnog namirenja povjerilaca stečajnog dužnika.²⁹⁹

Poslovni subjekt, potpuno odgovara svojom imovinom bez obzira gdje se ona nalazila, jer je jedinstvena, a u situaciji otvaranja stečajnog postupka se pretvara u stečajnu masu. Ovdje je važno napomenuti da je u Bosni i Hercegovini evidentan veliki broj stečajnih postupaka nad firmama upravo iz razloga finansijske krize.

Otvaranju stečajnog postupka predstoji ispunjenje stečajnog razloga. Naime, stečajni razlog je finansijsko stanje dužnika koje predstavlja povod za pokretanje i vođenje stečajnog postupka nad njegovom imovinom. Stečajni postupak se pokreće iz razloga što dužnik nije u mogućnosti da izvršava svoje ugovorne i zakonske obaveze.³⁰⁰

U poslovnim odnosima veoma je važno radi pravne sigurnosti ugovarača definisati sve odredbe ugovora. Naime, poslovni subjekt odgovara povjeriocu za svaku valjanu tražbinu. Ukoliko jedna od ugovornih strana iz nekog razloga ne bi ispunila određene obaveze koje su

²⁹⁹ Hajdarević, H., Kurtović, H., (2004), Stečajni i likvidacioni postupak u Federaciji BiH, Sarajevo: Logos.

³⁰⁰ Velimirović, M. et al., (2008), Aktuelna pitanja stečajnog prava, Banja Luka: Udruženje pravnika Republike Srpske.

kao takve definisane predmetnim ugovorom, stvara se osnov za utvrđivanje nastale obaveze, a time i mogućnost pokretanja prinudnog izvršenja. Nakon što se eventualno sudskom odlukom utvrdi da jedan od ugovarača poslovnog odnosa nije ispoštovao odredbe ugovora i nema namjeru da izvrši utvrđenu obavezu, time se stvara mogućnost pokretanja prinudnog ispunjenja utvrđene obaveze putem izvršnog postupka. U slučaju povrede ugovora od strane prodavca, kupcu stoje na raspolaganju tri osnovna pravna sredstva: zahtjev za izvršenjem ugovora (izvršenje u naturi), raskid ugovora i zahtjev za naknadom štete.³⁰¹

Dakle, važan segment u poslovnoj saradnji je adekvatno sačinjavanje ugovora kojima bi se sve tačke jasno utvrdile, a u skladu sa zakonskom regulativom.

3.1. Sprječavanje zloupotreba unutar dioničkog društva i odgovornost

Kada govorimo o odgovornosti poslovnih subjekata, ovdje treba napomenuti da članovi društva kapitala mogu odgovarati za obaveze društva u situaciji eventualnih zloupotreba. Na ovaj način odgovornost pojedinaca ustanovljena je u cilju zaštite povjerilaca. Dakle, ako bi dioničar koristio društvo kako bi postigao svoje lične ciljeve koji su u suprotnosti sa ciljevima društva, snosio bi odgovornost. Na primjer, članovi društva iniciraju zaključivanje ugovora radi određenih poslovnih odnosa znajući da preuzimajući obaveze iz predmetnih poslovnih odnosa društvo neće moći ispuniti. Na ovaj način dovode do ugrožavanja opstanka društva. Prema naprijed navedenom, evidentna je mogućnost zloupotreba članova poslovnih subjekata, a time i opravdan osnov za podzimanje mjera kojima bi se spriječile negativne aktivnosti. Kako bi se izbjegle navedene situacije, prvenstveno je neophodno poduzeti aktivnosti u cilju kontrole aktivnosti članova društava, radi sprječavanja nastanka lažnog privida i zloupotrebe.

Naime, društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću, komplementar komanditnog društva, vlasnik udjela i član uprave i nadzornog odbora u društvu sa ograničenom odgovornošću, član nadzornog odbora i uprave dioničkog društva i prokurist ne smije bez odobrenja nadležnog organa društva u skladu sa statutom društva, u tom svojstvu ili kao zaposleni u drugom društvu i kao samostalni poduzetnik učestvovati u djelatnosti koja je ili bi mogla biti u konkurentnom odnosu s djelatnošću prvog društva.³⁰²

3.2. Sprječavanje zloupotrebe dominantnog položaja

U kontekstu položaja poslovnih subjekata na tržištu neophodno je da se osigura njihov jednak položaj. Naime, nisu rijetke situacije da se na tržištu odnosa između poslovnih subjekata kao i njihovom samostalnom istupanju na tržištu poduzimaju mjere kako bi se uzrokovali rezultati dominantnog položaja određenih poslovnih subjekata. Kada govorimo o pojmu zloupotrebe to upućuje na činjenicu da se radi o negativnom ponašanju kojim se nanosi šteta konkurentima u kontekstu poslovnih odnosa na tržištu.

³⁰¹Folsom, R.H., Gordon, M.W., Spanogle, J.A., (1999), International business transactions in a nutshell- Međunarodni trgovački poslovi u sažetom obliku, Sarajevo: Magistrat Sarajevo, u saradnji sa Constitutional and legislative policy institute (COLPI) Budapest.

³⁰² Zakon o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, br.81/15).

Na primjer, zloupotreba dominantnog položaja posebno se odnosi na: ograničavanje konkurencije putem nelojalnih cijena, ograničavanje proizvodnje tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, diskriminacija trgovačkih partnera i vezanu trgovinu.³⁰³ Radi efikasnog značaja pozitivnog funkcionisanja tržišta neophodno je poduzimati aktivnosti u cilju sprječavanja zloupotrebe dominantnog položaja i adekvatno sankcionisanje poslovnih subjekata koji pribjegavaju tim aktivnostima, sve u cilju stvaranja pozitivnog poslovnog okruženja.

4. KOMUNIKACIJA I REPUTACIJA POSLOVNIH SUBJEKATA

Kada govorimo o sigurnosti poslovnih subjekata s ekonomskog aspekta, bitno je napomenuti da svaki poslovni subjekt ima svojstven način poslovanja. Taj način poslovanja je sastavni dio organizacione kulture. Jedan od elemenata je identitet, odnosno društveno vrednovanje organizacije poslovnog subjekta i njegovo predstavljanje u poslovnom okruženju.

Pozitivno predstavljanje poslovnog subjekta u društvu ima za cilj stvaranje uslova za njegovo opstajanje na tržištu poslovnih subjekata, kao pravnog lica sa izgrađenom reputacijom. Na taj način se stvara mogućnost interesovanja poslovnih partnera za takav poslovni subjekt i općenito se stvara ambijent pozitivne slike poslovanja.

Da bi se formirala i održala reputacija društva, bitna je komunikacija poslovnog subjekta kako unutar samog društva tako i sa javnošću. S tim u vezi bitno je napomenuti važnost menadžerske odnosno upravljačke komunikacije, marketing, kao i odnose sa javnošću. Na ovaj način poslovni subjekt javnost upoznaje sa svojim

identitetom i stvara mogućnost emitovanja pozitivne slike poslovnog subjekta u društvu.

Vrlo važno je i poštovanje etičkog kodeksa, odnosno pravila ponašanja zaposlenika, jer i na taj način poslovni subjekt se predstavlja kao društveno odgovoran i poželjan poslovni partner. Okolnost koja također utječe na uspjeh poslovnog subjekta jeste i ponašanje zaposlenika. Naime, zaposlenici će timskim radom, međusobnim poštovanjem i profesionalizmom, uz pozitivno raspoloženje prema poslovnom subjektu, doprinjeti pozitivnoj slici istog. S timu vezi neophodno je od strane uposlenika da poduzimaju aktivnosti u dobroj namjeri prema poslovnom subjektu. Upravo loši odnosi između zaposlenika, poslodavca i zaposlenika mogu da stvore negativnu sliku u javnosti, a što šteti ugledu poslovnog subjekta.

4.1. Uloga marketinga

Važnu ulogu za predstavljanje poslovnog subjekta u društvu ima i marketing. Marketing omogućava izgradnju reputacije u društvu kojom stvara mogućnosti za privlačenje budućih poslovnih partnera. Ovo je važan segment poslovanja jer pozitivno predstavljanje poslovnog subjekta u društvu upravo ima za cilj stvaranje uslova za opstanak na tržištu poslovnih subjekata.

³⁰³Poljić, A., (2014), Oblici zloupotrebe dominantnog položaja u pravu Bosne i Hercegovine, Nova pravna revija, Vol.9, No. 2, 25-35.

Naime, kada govorimo o pojmu marketinga onda se može konstatovati da se marketing u suštini bavi potrebama ljudi, pronalazi način kako da se privuku krajnji potrošači. Stvara se konstantna ideja za novim proizvodima. Upravo ti novi proizvodi treba da se plasiraju na tržište koje ljudi treba da kupuju i na taj način se dolazi do dodatnog profita. Dodatni profit poslovnih subjekata je osnov za ostvarenja cilja a to je opstanak na tržištu.

Međutim, kada govorimo o poslovanju onda je neophodno pomenuti da važnu ulogu ima i elektronska pošta. Važnost iste u poslovnim odnosima ogleda se kroz mogućnost brzog protoka informacija, njihove razmjene kao i obavještenja o nekim novim bitnim informacijama. U današnjem poslovnom okruženju velika je zastupljenost korištenja interneta od strane poslovnih subjekata, sve u cilju dobrog poslovanja. U vezi korištenja interneta važno je praćenje inovacija i edukacija u tom domenu, radi njihove adekvatne primjene.

4.2. Odnosi s javnošću

Vrlo važan segment sigurnosti uspješnog poslovanja poslovnih subjekata jeste i odnos s javnošću. Ovo posebno iz razloga što se svakodnevno u javnosti pridaje važnost toj tematici. Interesovanje javnosti je usmjereno prema poslovnim subjektima i njihovom djelovanju, posebno iz razloga što se današnji ambijent ekonomske stabilnosti upravo naslanja na važnost opstanka poslovnih subjekata na tržištu. Važnost uspješnog poslovanja poslovnih subjekata bitno je i sa aspekta privlačenja potencijalnih investitora. Poslovni subjekti medije mogu upotrijebiti kao način za predstavljanje svoje pozitivne slike u javnosti. U tom kontekstu je vrlo bitno znati kada i kako dati pravu informaciju. Pored navedenoga treba imati u vidu da pogrešna ili nedovoljno formulisana informacija koja se plasira u medije može da izazove sasvim drugo tumačenje. To tumačenje može rezultirati sasvim drugom namjerom, odnosno suprotno od one kojom se ta informacija trebala prezentovati putem medija. Vrlo bitno je da se plasiraju informacije koje su provjerene i tačne a uglavnom se odnose na tematiku poslovanja firme. Na primjer, kakvo je bilo dosadašnje a koje su namjere za dalje poslovanje. Ukoliko treba da se realiziraju određeni projekti, prezentovati izjave koje su u vezi sa očekivanim realizacijama tih projekata. Ako su za određeni poslovni subjekt vezani novi proizvodi također je potrebno informisati javnost o istim. Dakle, sve te činjenice utječu na pozitivnu sliku poslovnog subjekta. Naime, na taj način se stvara i poštovanje medija upravo prema tom poslovnog subjektu, jer je podijelio informacije što je važan pojam u novinarstvu. Ovaj način prezentovanja poslovnog subjekta bi se mogao definisati i kao određen vid promocije. U kontekstu odnosa s javnošću i uspješnog poslovanja poslovnog subjekta, važnu ulogu ima i PR menadžer koji donosi odluke, daje intervjuje u magazinima i isto tako svojim aktivnostima utječe na ugled društva.

Cilj menadžera za odnose s javnošću je da uspostavi način komunikacije sa ciljnim javnostima kompanije kako bi postigao međusobno razumijevanje, povoljno mišljenje o organizaciji, procijenio stavove javnog mijenja i uskladio politiku organizacije sa javnim mišljenjem i interesom i ciljevima kompanije. Kroz mnoštvo aktivnosti on stvara i održava reputaciju firme.

Imajući u vidu današnji poslovni ambijent uloga menadžera je sve složenija. Naime, u ranijim periodima menadžer je predstavljao osobu koja je bila član u nekom društvu, a nije se mnogo razlikovao od ostalih zaposlenih. Međutim, u današnjem poslovnom okruženju funkcija menadžera se znatno proširila. Osim ovlaštenja da organizuje rad i poslovanje on također donosi određene odluke sve u cilju pozitivnog poslovanja firme. Angažiran je od strane vlasnika firme. Dakle, važna uloga u poslovanju poslovnih subjekata je i organizacija pod nadležnostima dobrog menadžera. On slijedom navedenoga predstavlja bitan oslonac pozitivnog poslovanja za jedan poslovni subjekt. Pitanja koja su od važnosti za poslovnu sigurnost su i pitanja koja se bave analizom o eventualnim opasnostima za poslovnu organizaciju kao npr. prirodne nesreće, nesreće izazvane ljudskim nemarom i dr. S tim u vezi neophodno je baviti se i procjenom različitih vrsta rizika. Upravo mnogi poslovni procesi mogu biti ugroženi usljed tih situacija. Kako bi se izbjegli rizici koji bi mogli utjecati negativno na poslovanje određenog poslovnog subjekta neophodno je formulisati strategiju u cilju sprječavanja nastanka tih situacija i adekvatnog načina prevazilaženja istih. Na ovaj način će se spriječiti i dodatni troškovi radi rješavanja problema nastalih djelovanjem nesreća po bilo kojem osnovu. Dodatni troškovi koji bi nastali također utječu na finansijsku stabilnost koja predstavlja prepreku za uspješno poslovanje.

5. ZAKLJUČAK

Posmatrajući današnje društvo u globalu, evidentno je da moderni trendovi nameću ne samo velike konkurencije u poslovnom svijetu već i obavezu pronalaska adekvatnog načina opstanka na tržištu. S tim u vezi neophodno je da budu ispunjena dva bitna uslova i to s jedne strane adekvatna pravna a s druge strane ekonomska sigurnost. Također je neophodna primjena pravnih propisa od samih poslovnih subjekata u organizaciji istih od njihovog postanka pa do prestanka egzistiranja. Osim primjena pravnih propisa veoma je važno da poslovni subjekti prilikom stupanja u ugovorne odnose detaljno definišu odredbe ugovora, sve u cilju zaštite ugovarača. Kada govorimo o stabilnosti poslovnih subjekata veoma važan segment, osim pridržavanja pravnih normi jeste upravo i pronalaženje načina opstanka na tržištu. U tom dijelu je neophodno napomenuti važnost očuvanja imovine poslovnih subjekata, sprječavanje zloupotreba u poslovnim odnosima, dati značaj upotrebi marketinga i PR menadžera, procjeni rizika kao i odnosima sa javnošću. U sistemu današnjeg poslovnog ambijenta bitan je i način elektronskog komuniciranja. Naime, putem elektronskog komuniciranja se može utjecati na veću brzinu i lakoću protoka informacija. Ovo je sve u cilju pozitivnog poslovanja i održavanja stabilnosti poslovnih subjekata na tržištu, što u suštini predstavlja jedan neprekinuti niz. Globalni nivo je jedan veliki prostor koji predstavlja izazov za svaki poslovni subjekt, koji globalno tržište posmatra kao prostor gdje može graditi dobru uspješnu i poslovnu karijeru. Takvim postupanjem stvara uslove za održanje ekonomske stabilnosti. Izgradnja uspješnih poslovnih odnosa, poslovnim subjektima omogućava stvaranje pozitivne prema javnosti. Ovo kako dosljednom primjenom zakonske regulative tako i korištenjem instrumenata u unutrašnjoj organizaciji. Pozitivan primjer uspješnog poslovanja poslovnih subjekata dovodi i do privlačenja stranih investitora, na koji način se nastavlja kontinuitet uspješnog poslovanja i opstanka na tržištu.

LITERATURA

- [1] Čović, S., (2003), Poslovno pravo (Company law), Sarajevo: Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu.
- [2] Hajdarević, H., Kurtović, H., (2004), Stečajni i likvidacioni postupak u Federaciji BiH, Sarajevo: Logos.
- [3] Folsom, R.H., Gordon, M.W, Spanogle, J.A., (1999), International business transactions in a nutshell-Međunarodni trgovački poslovi u sažetom obliku, Sarajevo: Magistrat Sarajevo, u saradnji sa Constitutional and legislative policy institute (COLPI) Budapest
- [4] Triva, S., Belajac, V., Dika, M., (1984), Sudsko izvršno pravo, Zagreb: Informator.
- [5] Poljić, A., (2014), Oblici zloupotrebe dominantnog položaja u pravu Bosne i Hercegovine, Nova pravna revija, Vol.9, No. 2, 25-35.
- [6] Velimirović, M. et al.,(2008), Aktuelna pitanja stečajnog prava, Banja Luka:Udruženje pravnika Republike Srpske.
- [7] Zakon o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, br.81/15).
- [8] Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br.63/14).
- [9] Udovičić, A., Kadlec, Ž., (2013), Analiza rizika upravljanja poduzećem, Veleučilište u Šibeniku,<https://www.google.ba/webhp?sourceid=chromeinstant&ion=1&espv=2&ie=UTF-#q=ANALIZA+UPRAVLJANJA+PREDUZE%C4%86EM> (25.oktobar.2016.)
- [10] Mratinić, V.,(2013), Djelatnost i uloga menadžera, <http://www.consulting.vibeko.rs/delatnost-i-uloga-menadzera/.za> (26.oktobar 2016.)